

Transparantie zorginkoopproces Zvw

Vastgesteld op 31 oktober 2017

Nadere Regel NR/TH-011

Ingevolge artikel 45 van de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg), is de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) bevoegd tot het stellen van regels betreffende de wijze van totstandkoming van overeenkomsten met betrekking tot zorg of tarieven en betreffende de voorwaarden in die overeenkomsten.

1. Reikwijdte

Deze regeling is van toepassing op zorgverzekeraars in de zin van artikel 1, onderdeel d, Wmg en zorgaanbieders in de zin van artikel 1, onderdeel c, Wmg.

2. Doel van de regeling

Deze regeling ziet op het proces waarin zorgaanbieders en zorgverzekeraars tot overeenkomsten komen. De regeling beoogt de transparantie van dit proces voor zorgaanbieders en zorgverzekeraars te vergroten.

3. Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

1. *zorgverzekeraar*: een zorgverzekeraar als bedoeld in artikel 1, onderdeel d, Wmg;
2. *zorgaanbieder*: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die beroeps- of bedrijfsmatig zorg verleent, als bedoeld in artikel 1, onderdeel c, Wmg.

4. Bekendmaking zorginkoopbeleid en procedure van zorginkoop

Zorgverzekeraars maken het zorginkoopbeleid en de procedure van de zorginkoop uiterlijk op 1 april voorafgaand aan het kalenderjaar of de kalenderjaren waarvoor de zorginkoop zal plaatsvinden bekend. Deze informatie betreft in ieder geval:

1. de verschillende fasen waaruit de zorginkoop bestaat en de termijnen waarbinnen de zorgaanbieder onderscheidenlijk de zorgverzekeraar in de verschillende fasen moeten reageren;
2. de bereikbaarheid van de zorgverzekeraar gedurende de zorginkoop;
3. het kwaliteitsbeleid dat de zorgverzekeraar bij de zorginkoop hanteert;
4. de minimumeisen waaraan zorgaanbieders moeten voldoen om in aanmerking te komen voor een contract;
5. in welke mate de zorgverzekeraar ruimte biedt voor innovatief zorgaanbod en, indien van toepassing, welke specifieke eisen de zorgverzekeraar stelt aan dergelijk innovatief zorgaanbod;
6. een overzicht van de wijzigingen in het zorginkoopbeleid ten opzichte van het voorgaande zorginkoopbeleid.

5. Voldoende beschikbaarheid, duidelijke reactie

1. De zorgverzekeraar is vanaf het moment van bekendmaking van het zorginkoopbeleid en de procedure van de zorginkoop tot het moment van het sluiten van het contract voldoende beschikbaar voor vragen en opmerkingen van zorgaanbieders.
2. De zorgaanbieder is vanaf het moment van bekendmaking van het zorginkoopbeleid en de procedure van de zorginkoop tot het moment van het sluiten van het contract voldoende beschikbaar voor vragen en opmerkingen van zorgverzekeraars.
3. Zowel de zorgverzekeraar als de zorgaanbieder geeft tijdig een duidelijke reactie op vragen en opmerkingen van de andere partij.

6. Redelijke termijn voor bestudering

1. De zorgverzekeraar neemt in het tijdspad voor het zorginkoopproces een redelijke termijn op voor de zorgaanbieders om het initiële voorstel te bestuderen en vragen te stellen.
2. De in het eerste lid bedoelde termijn bedraagt ten minste vier weken, tenzij partijen anders overeenkomen.
3. Het tweede lid is niet van toepassing voor zover dat lid afbreuk doet aan het gestelde bij of krachtens de wet.

7. Bekendmaking van wijzigingen

1. Indien de zorgverzekeraar een wijziging aanbrengt in het zorginkoopbeleid en de procedure van de zorginkoop, maakt hij dit tijdig bekend op dezelfde wijze waarop de bekendmaking van de eerdere informatie heeft plaatsgevonden.
2. Wijzigingen na 1 april worden bij bekendmaking door de zorgverzekeraar gemotiveerd.

8. Intrekken oude regeling

Gelijktijdig met de inwerkingtreding van deze regeling wordt de Regeling **Transparantie zorginkoopproces Zvw**, met kenmerk TH/NR-005, ingetrokken.

9. Toepasselijkheid voorafgaande regeling

De Regeling **Transparantie zorginkoopproces Zvw**, met kenmerk TH/NR-005, blijft van toepassing op aangelegenheden die betrekking hebben op de periode waarvoor die regeling gold.

10. Inwerkingtreding en citeerregel

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2018 voor alle contracten die ingaan op 1 januari 2019 of een latere datum. Deze regeling wordt bekendgemaakt door plaatsing in de Staatscourant op grond van artikel 20, tweede lid, onderdeel a, van de Wmg.

Deze regeling wordt aangehaald als: 'Regeling transparantie zorginkoopproces Zvw'.

*De Nederlandse Zorgautoriteit,
M.J. Kaljouw
voorzitter Raad van Bestuur*

TOELICHTING

Algemeen

Het doel van deze regeling is de transparantie van het zorginkoopproces tussen zorgaanbieders en zorgverzekeraars te vergroten. In 2010 en 2014 heeft de NZa Good Contracting Practices (GCP's) uitgebracht, waarin aanbevelingen werden opgenomen om het zorginkoopproces soepeler te laten verlopen. Het soepeler laten verlopen van het zorginkoopproces kan bereikt worden door voor partijen de inzichtelijkheid van het proces te vergroten. Een deel van deze aanbevelingen ziet daarom op de transparantie van het zorginkoopproces. Ondanks de GCP's ontving de NZa veel signalen (klachten) over het zorginkoopproces. Dit versterkte de noodzaak tot het versterken van de juridische status van de (als richtlijn bedoelde) GCP's naar meer bindende voorschriften (in de vorm van een Nadere Regel).

Tevens verzocht de Minister van VWS de NZa in de brief 'Kwaliteit loont'¹ van 6 februari 2015 om een aantal bepalingen over de zorginkoop, die waren opgenomen in het wetsvoorstel 'Verbod verticale integratie'², op te nemen in een regeling van de NZa. Een aantal GCP's en een combinatie van de onderwerpen zoals opgenomen in het wetsvoorstel 'Verbod verticale integratie' zijn dan ook omgezet in bindende normen, in de vorm van de Regeling transparantie zorginkoopproces. Deze regeling is op 1 januari 2016 in werking getreden.

De NZa ziet toe op naleving van deze regeling en kan daartoe, indien nodig, handhavend optreden. Met deze regeling wordt het *proces* van de zorginkoop voor een deel gereguleerd.

In 2017 is deze regeling geëvalueerd en aangevuld. Op 1 januari 2018 treedt de nieuwe versie van de regeling in werking.

Deze regeling geldt voor zorg die wordt ingekocht door zorgverzekeraars. Het gaat alleen om zorg die onder de Zorgverzekeringswet (de basisverzekering) valt. De regeling is dus zowel van toepassing op eerstelijnszorg als op tweedelijnszorg.

Artikelsgewijs

Artikel 2

Contracteervrijheid tussen zorgaanbieders en zorgverzekeraars is een belangrijke pijler binnen het bestaande zorgstelsel. Het doel van de regeling is niet om partijen een verplichting op te leggen om een contract af te sluiten. De regeling faciliteert het contracteerproces door kaders te stellen voor de onderhandelingen.

Artikel 4

Met het bekend maken van de procedure wordt ook bedoeld het bekend maken van de inkoopmethode die gehanteerd wordt, bijvoorbeeld selectieve inkoop of een aanbesteding in de zin van de aanbestedingswetgeving. Indien zorgverzekeraars in hun zorginkoop specifiek aandacht besteden aan kleine organisaties en nieuwe toetreders in de markt van zorgaanbieders, vermelden ze in het inkoopbeleid op grond van dit artikel ook welke eisen voor kleine organisaties en nieuwe toetreders gelden.

Wanneer een zorgverzekeraar helemaal geen zorg inkoop, is het ook niet noodzakelijk om het zorginkoopbeleid en de procedure daarbij bekend te maken.

De regeling staat er niet aan in de weg dat zorgverzekeraars en zorgaanbieders al voor 1 april met elkaar in dialoog treden over de zorginkoop.

Onder 1

Zorgverzekeraars dienen op basis van dit onderdeel inzichtelijk te maken wat de belangrijke momenten in het contracteerproces zijn (zoals het verzenden van de contractvoorstellen) en wanneer deze plaatsvinden, alsmede welke reactietermijnen er gelden in het contracteerproces. Voor zorgaanbieders

¹ Brief van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 6 februari 2015, 723296-133115-Z, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2015/02/06/kamerbrief-over-verbeteren-kwaliteit-en-betaalbaarheid-zorg>.

² Wetsvoorstel met nummer 33 362.

is het van belang te weten welke stappen wanneer worden gezet in het zorginkoopproces zodat zij hierop kunnen anticiperen.

Onder 4

Onder eisen wordt onder meer verstaan eisen aan de kwaliteit van de te leveren zorg.

Onder 5

De zorgverzekeraar is niet verplicht om bij de zorginkoop speciaal beleid te voeren voor innovatief zorgaanbod. Op grond van dit artikel vermeldt de zorgverzekeraar wel of deze bij de zorginkoop speciaal beleid voert voor innovatief zorgaanbod, en zo ja, welke specifieke eisen de zorgverzekeraar daarbij stelt aan dergelijk innovatief zorgaanbod.

Onder 6

Zorgverzekeraars dienen op basis van dit onderdeel inzichtelijk te maken wat de wijzigingen in het zorginkoopbeleid zijn ten opzichte van het voorgaande zorginkoopbeleid. Met wijzigingen worden de inhoudelijke wijzigingen ten opzichte van het vorige zorginkoopbeleid bedoeld. Voor zorgaanbieders is deze inzage van belang om sneller en eenvoudiger een beeld te krijgen van de veranderingen in het inkoopbeleid.

Artikel 5

De regel om voldoende beschikbaar te zijn geldt voor het gehele zorginkoopproces, dus ook bijvoorbeeld voor vragen over wijzigingen die op grond van artikel 7 na 1 april zijn aangebracht. Dit geldt ook voor de regel om een tijdige en duidelijke reactie te geven op vragen en opmerkingen van de andere partij.

Artikel 6

Het gaat hier om het initiële contractvoorstel dat een zorgverzekeraar aan de zorgaanbieder aanbiedt. Onder voorstel wordt ook verstaan het antwoord van de zorgverzekeraar op een offerte van een zorgaanbieder.

Het is van belang dat zorgaanbieders een redelijke termijn krijgen voor het bestuderen van een overeenkomst die zorgverzekeraars aanbieden en daarover vragen te stellen. Wat een redelijke termijn precies zou moeten zijn, is in zijn algemeenheid niet vast te stellen. Dit kan onder meer afhangen van de complexiteit van de aangeboden overeenkomst, de sector, de hoeveelheid te bestuderen stukken en de mate waarin de overeenkomst verschilt ten opzichte van vorige jaren. Een redelijke termijn om het initiële voorstel te bestuderen en daarover vragen te stellen bedraagt echter ten minste vier weken, tenzij partijen anders overeenkomen.

Bij de uitzondering genoemd in het derde lid kan bijvoorbeeld worden gedacht aan aanbestedingsprocedures in de zin van de aanbestedingswetgeving. Wanneer het vanwege een aanbestedingsprocedure nodig is om een kortere termijn te hanteren dan vier weken, dan creëert het derde lid hier ruimte voor. Voor de duidelijkheid wordt opgemerkt dat uit het derde lid ook volgt dat partijen niet een kortere termijn kunnen overeenkomen – een mogelijkheid die wordt geboden in het tweede lid – als die termijn in strijd is met wet- en regelgeving omtrent inkoopprocedures.

Artikel 7

Dit artikel geeft de zorgverzekeraar de ruimte om de informatie, als bedoeld in artikel 4, te wijzigen. De zorgverzekeraar dient de wijziging te motiveren en tijdig bekend te maken. Dit artikel heeft met name betrekking op wijzigingen door externe factoren. Dit gaat met name om nieuwe standpunten van het Zorginstituut Nederland, wijzigingen in de regelgeving van de NZa en wijzigingen in het budgettair kader van het Ministerie van VWS.

Artikel 10

Deze gewijzigde regeling treedt in werking op 1 januari 2018. De eerste contracteerronde waar deze regels op van toepassing zijn, zijn de contracten die ingaan per 2019.